

FÄRNEBOFJÄRDEN

Nyhetsbrev från Färnebofjärdens nationalpark 2022

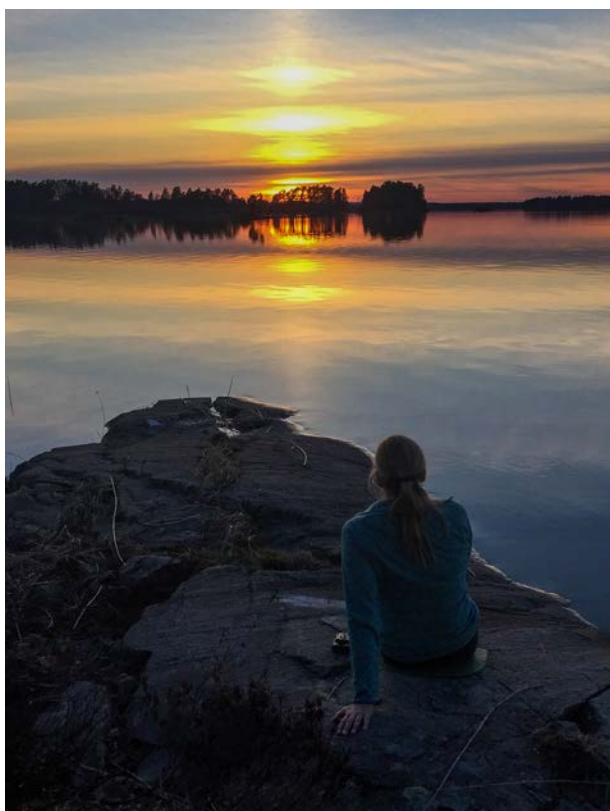
www.sverigesnationalparker.se/farnebofjarden

Välkommen till Färnebofjärdens nationalpark

Färnebofjärdens nationalpark består av ett unikt älvlandskap, där det märkliga mötet mellan syd- och nordsvenska växt- och djurarter äger rum. Oavsett om du besöker nationalparken för att vandra, paddla, fiska, titta på fåglar eller bara för att ta det lugnt, kan du räkna med naturupplevelser utöver det vanliga. Färnebofjärdens nationalpark är öppen dygnet runt, året om.

Välkommen ut!

Grattis till våra vinnare i naturums fototävling 2021 ”Friluftsliv i Färnebofjärdens nationalpark”

1:a plats. "En stilla vårväld utan mygg" Foto Marie Strid

2:a plats. "Skogstankar" Foto Sven Westergren

3:e plats. "Spegelis på Färnebofjärdens" Foto Dennis Marechal

Nya entréer i Färnebofjärdens nationalpark

Skiss från huvudentrén. Fotomontage: White Arkitekter

Sevedskvarn, Skekarsbo, Öberget och Balforsens entréer är slitna och behöver ses över för att möta det ökade besöksstrycket i parken. Tanken är att den finaste naturen i Färnebofjärdens nationalpark även ska avspeglas i entréområdena. Planerad byggstart är sommaren 2022 och målet är att entréerna ska stå färdiga inför sommarsäsongen 2023.

Inom projektet har Länsstyrelsen tagit hjälp av arkitekter som har varit runt i de fyra områdena. Förslaget som har tagits fram har stämts av med intressenter i området, bland annat skötselrådet, samarbetspartners, vägföreningar med flera. En arbetsgrupp bestående av representanter från Länsstyrelsen, Naturvårdsverket samt White Arkitekter har tagit en fram en plan för hur entréområdena ska utformas. Vid ankomst till entréområdena ska det framgå tydligt att du befinner dig i Färnebofjärdens nationalpark. Besökare ska känna sig välkomna och få en fulländad upplevelse i nationalparken.

Under byggtiden är varje entré en byggarbetsplats med begränsad tillgänglighet. Vi planerar för att besökare ska kunna besöka områdena även under byggtiden.

Norra och södra huvudentrén

Det ska vara lätt för dig som besökare att hitta till en parkering samt att få en överblick över vad entréområdena och nationalparken erbjuder. Huvudentrén i national-

parken har den högsta tillgänglighetsnivån. Besökare ska kunna ta del av servicen på plats samt ta sig fram till olika målpunkter i närmiljön.

Skekarsbo

Vid entrén i Skekarsbo får du som besökare uppleva den lugna fjärden. Entrén ska bjuda in till att stanna kvar inom entréområdet och få dig att blicka ut över den stora fjärden. Vissa delar som till exempel torrtoalett, ett vindskydd och bänkar är tillgänglighetsanpassade. Här kan du komma till området till exempel via båt eller kanot.

Balforsen

Här är den stora upplevelsen den smala älvfäran som är inloppet till nationalparken i en naturmiljö präglad av mäktiga tallstammar. Det ska vara tydligt att du anländer till en entré i nationalparken. Vistelsen här bjuder på lummiga rastplatser med närheten till älvstranden. Parkerade bilar stör inte upplevelsen av naturmiljön. Vid denna entré finns en tillgänglig torrtoalett, utsiktsbrygga, ett vindskydd samt hårdgjorda ytor.

Öberget

Entrén vid Öberget ska upplevas som en trevlig, enkel och funktionell serviceplats, mitt i barrskogen, för vidare färd till fots ut i vildmarken. Du ska lätt kunna överblicka områden och snabbt kunna ta sig vidare ut i nationalparken.

Arbetet med våra nya entréer i parken kommer ta lite tid. Vi hoppas att ni kan ha tålamod med detta.

Ingången huvudentrén. Fotomontage: White Arkitekter

Nya vindskydd och tältplatser

Välkommen att vila benen i ett av de nya vindskydden. Du hittar ett på stranden på Hemön (Strångnäsudden), precis intill parkeringen. Det finns även ett nytt vindskydd vid Kungsgårds fåbod. Där finns det nu möjlighet att tälta.

Det här är de första vindskydden av den nya modellen, och fler kommer det att bli i och med att entréprojektet drar i gång. Hängmatta får sättas upp vid de anvisade tältplatserna i nationalparken. Övernattningsplatserna är öppna för alla. Du får stanna en till två nätter, göra plats och dela med andra och lämna platsen med målet att det inte ska synas i naturen att du varit där.

Vi ser fram emot att höra vad ni tycker om de nya vindskydden.

Det här är det första vindskyddet av den nya modellen, och fler kommer det att bli i och med att entréprojektet drar igång.

Kronprinsessans besök i nationalparker

I februari besökte Kronprinsessan Victoria Färnebofjärdens nationalpark. Aktiviteten var den första i en serie med målet att Kronprinsessan ska besöka alla Sveriges nationalparker.

Tanken om att besöka landets samtliga nationalparker väcktes under Kronprinsessans vandringar i Sveriges alla landskap som gjordes mellan hösten 2017 och sommaren 2019. Kronprinsessans besök i Sveriges samtliga nationalparker är en aktivitet som kommer att pågå under ett antal år framöver.

Vid besöket vandrade Kronprinsessan längs älven och spanade efter utter. Ingen utter siktades, men däremot hittade Kronprinsessan spår efter dem. Hon lyckades även upptäcka havsörn. MatVärden Gävleborg ordnade med frukost i naturum och lunch med lokala råvaror över öppen eld vid nationalparkens huvudentré. Vandringen fortsatte över älvängar och genom svämskogar. Kronprinsessan fick även se "Kungastenen", platsen där Kungen invigde nationalparken 1998.

– I och med pandemin har fler upptäckt naturen. Nu när Kronprinsessan ger sig ut för att besöka alla svenska nationalparker är det högst sannolikt att fler ger sig ut. Bra initiativ, säger Jessica Berg, föreståndare naturum Färnebofjärden.

Friluftsliv och rörelse

Syftet med den nya besöksserien är att främja friluftsliv, uppmuntra rörelse, bidra till folkhälsa och få fler att upptäcka Sveriges naturupplevelser.

Lövskogsrestaurering i delar av nationalparken

Under 2021 påbörjade vi restaurering av lövrika skogar i nationalparken. Det är en viktig naturvårdsåtgärd för alla arter som är knutna till lövskogen. Som besökare i nationalparken kan du se röjda granar på marken och ringbarkade träd i vissa områden. Det är ett sätt att bevara lövskog där den tidigare var naturlig.

I flera områden i nationalparken finns nu ringbarkade döda eller döende granar eller rester efter bortröjda träd. Det är ett sätt att bevara lövskog där den tidigare var naturlig.

Området runt nedre Dalälven har stora naturvärden knutna till lövskog. Tidigare har älvens naturliga översvämningar hållit lövskogarna fria från gran.

Gran skuggar lövträd

Nu är älven reglerad och svämmar inte över på samma sätt. Det leder till att granen föryngrar sig i tidigare naturligt lövdominerade skogar.

Miljöer för andra

De ringbarkade träden skapar också lämplig plats för många insekter, svampar och larver som trivs på döende eller död ved. Det drar i sin tur till sig andra arter som till exempel hackspettar som äter insekter eller gör bo i de mjuka stammarna.

Inga skogsmaskiner

För att bevara lövskogen ska granen tas bort och för att inte skada den känsliga marken i de här miljöerna utförs skötseln utan skogsmaskiner. I stället sker det genom röjning och

ringbarkning av gran där träden får stå kvar.

Ringbarkning av träd.
Illustration: Jonas Lundin

Äkta hästkrafter

Längs vandringsleden har ringbarkade träd fällts för att minska risken för fallande träd. Under våren 2022 har ardennerhästarna Sixten och Mattis bland annat arbetat med att

transportera bort de fällda träden. Hästen är bra på marker med dålig bärighet eller i känsliga områden med höga naturvärden. Det innebär mindre körskador, mindre buller och en mer skonsam naturvård.

Konstverket Nectar Lounge är härmed invigt

I år står Sverige värd för Världsmiljödagen och det firade vi med invigningen av konstverket Nectar Lounge. En insektsrestaurang alldeles utanför naturum.

Nectar Lounge är en insektsrestaurang med planteringar för att locka våra pollinerande insekter, insekshotell för insekterna att bo i och sittytor för människor att sitta ner. Här kan du betrakta naturens skådespel pollinering på nära håll.

Men även dofta på blommorna eller bara koppla av en stund. Konstnären heter Johanna Strand. Under invigningen var det strålande vackert väder och många glada besökare som deltog i firandet och tillhörande aktiviteter.

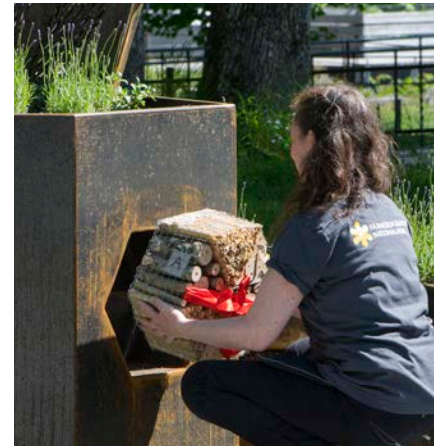
Besökarna fick äta snitter, bygga insekshotell, håva småkryp, skapa fröbomber, smaka på lokal honung och föredrag om hur vi lockar pollinerande insekter till våra trädgårdar.

I år stod Sverige som värdland för Världsmiljödagen 2022. Temat handlade om att leva hållbart i samklang med naturen och behovet av att ställa om till en grönare livsstil. Alla kan vi göra smarta val för en mer hållbar värld. Mer information: www.varldsmiljodagen2022.se

Ett stort varmt tack till alla besökare som kom och förgyllde firandet av världsmiljödagen och invigningen av Nectar Lounge!

Här kan du dofta på blommorna eller bara koppla av en stund. Nectar Lounge är designad av konstnären Johanna Strand.

*Naturumvärden Marie placerar ett insekshotell under invigningen.
Foto: Christina Winter*

Uttern - ett lekfullt djur

De fina träuttrarna utanför naturum har fått namn. Genom en tävling fick vi förslagen Mutter, Proppe och Stickan.

Honan i trä är cirka 2,5 meter lång och det är konstnären Malin Eriksson som med motorsåg har tagit fram figurerna. För er som inte är från Gysingetrakten kan vi informera om att Proppe och Stickan är två "lokalkändisar" här. I Gysinge kan du även skåda riktiga uttrar. Under vintern

kom många besökare och tittade på en hona med unge som busade i snön, fiskade och dök från iskanten. Uttrar tillbringar den mesta av tiden i eller i närheten av vatten.

Träuttrarna Mutter, Proppe och Stickan utanför naturum Färnebofjärden.

Skolverksamhet i Färnebofjärden

Naturums lokaler och Färnebofjärdens rika och omväxlande natur kan användas i skolundervisningen. Här finns så mycket att uppleva, upptäcka och undersöka.

Skolklasser kan bokas in till temaaktiviteter, guidning i naturum eller låna vår lektionssal för aktiviteter på egen hand. Under ett och samma tillfälle kan ett eller flera olika ämnen och mål i läroplanen vävas ihop och ge en lärarrik och givande dag för både elever och lärare.

På Sveriges nationalparkerers webbplats finns information om skolverksamheten i naturum Färnebofjärden. Naturkunskap men även geologi, kulturhistoria, idrott och hälsa, hemkunskap, bild, matematik och svenska är ämnen som lätt kombineras vid en dag hos oss. All skolverksamhet är gratis för grundskolan.

Varmt välkomna ut till en dag med skolaktivitet vid naturum Färnebofjärden i Gysinge!

Boka din aktivitet

Förboka ditt besök via

E-post: farnebofjarden@lansstyrelsen.se

Telefon: 010-225 15 16

VISA HÄNSYN

Fiskgjusen är extremt känslig för störningar och kan lämna sina ungar om den känner oro. Under perioden 1 januari till 31 juli råder därför tillfälliga tillträdesförbud i vissa områden i nationalparken. Detta för att ge häckande fåglar och lekande fisk lite extra lugn och ro.

För att uppmärksamma besökare om tillträdesförbudet sätter vi upp skyltar på land och bojar med skyltar läggs ut i vattnet. Tillträdesförbudet gäller även vattenområdet intill 100 meter från strand.

NYHETSBRIVET

Nyhetsbrevet ges ut av förvaltaren, Länsstyrelsen Gävleborg. Den skickas som gruppårsändelse till alla som bor runt Färnebofjärden men finns även att ladda ner från vår hemsida.

BOKTIPS

”Färnebofjärden, nationalparken vid Nedre Dalälven” av Alf Linderheim och Stig Holmstedt.

Boken finns att köpa i naturum Färnebofjärden.

KONTAKT

Platskontor:

Färnebofjärdens nationalpark och naturum Färnebofjärden

Benedicks väg 3

811 97 Gysinge

Telefon: 010-225 15 16

Mejl: farnebofjarden@lansstyrelsen.se

www.sverigesnationalparker.se/farnebofjarden

[farnebofjardensnationalpark](https://www.facebook.com/farnebofjardensnationalpark)

[@farnebofjardens_nationalpark](https://www.instagram.com/farnebofjardens_nationalpark)